LIBRIS | We know books

Anca Grădinaru
Irina Hăilă

EXERCIȚII PROGRESIVE STANDARD DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

clasa a VI-a

Ediția a II-a

COMPER

LIBRIS | We know books

Cuprins

Cuvânt-înainte 3

Modulul 1 5

LECTURĂ. Textul narativ în proză. Narațiunea la persoana a III-a și la persoana I. Instanțele comunicării narative: autor, narator, personaje. Momentele subiectului. Idei secundare. Planul dezvoltat de idei 5
Dialogul în textul literar. Transformarea vorbirii directe în vorbire indirectă 19
ORTOGRAFIE ȘI ORTOEPIE. Structura fonologică a cuvintelor: diftong, triftong, hiat 23
Despărțirea în silabe 27
ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII. Vocabular. Cuvântul: formă și sens (sensul de bază și sensul secundar; sensul propriu, sensul figurat). Rolul contextului în crearea sensului 31
Omonime. Cuvinte polisemantice 38
EVALUARE SUMATIVĂ PENTRU MODULUL 1 44
PORTOFOLIUL ELEVULUI PENTRU MODULUL 1 49

Modulul 2 50

LECTURĂ. Textul argumentativ 50
Verbul. Moduri verbale și timpurile lor. Modul conjunctiv 55
Modul condițional-optativ 61
Substantivul. Substantive colective. Substantive defective 66
Cazul nominativ 70
Cazul acuzativ 74
Cazul dativ 81
Cazul genitiv 85
Cazul vocativ 89
Posibilități combinatorii ale substantivului 93
Pronumele personal (flexiune cazuală) 98
Posibilități combinatorii ale pronumelui 105
Pronumele reflexiv (diferența dintre pronumele reflexiv și pronumele personal) 109
EVALUARE SUMATIVĂ PENTRU MODULUL 2 113
PORTOFOLIUL ELEVULUI PENTRU MODULUL 2 118

Modulul 3 119

Textul descriptiv literar în proză 119
Textul descriptiv literar în versuri 125
Versificație: rima, strofa, măsura versurilor, ritmul (intuitiv). Strategii de interpretare: interpretarea limbajului figurat (epitetul, enumerația) 128
Adjectivul. Posibilități combinatorii ale adjectivului 131
Adverbul. Tipuri de adverbe (de mod, de timp, de loc). Gradele de comparație 137
EVALUARE SUMATIVĂ PENTRU MODULUL 3 143
PORTOFOLIUL ELEVULUI PENTRU MODULUL 3 147

LIBRIS | We know books

Modulul 4 148

LECTURĂ. Scrisoarea. Nota de jurnal 148
Predicatul nominal. Acordul numelui predicativ 153
Subiectul neexprimat (inclus, subînțeles) 158
EVALUARE SUMATIVĂ PENTRU MODULUL 4 163
PORTOFOLIUL ELEVULUI PENTRU MODULUL 4 168

Modulul 5 169

ELEMENTE DE INTERCULTURALITATE 169
Complementul direct 171
Complementul indirect în dativ 175
Complementul prepozițional 178
Circumstanțialul de mod 181
Circumstanțialul de timp 184
Circumstanțialul de loc 187
EVALUARE SUMATIVĂ PENTRU MODULUL 5 190
PORTOFOLIUL ELEVULUI PENTRU MODULUL 5 195

Fișe de lucru recapitulative 196

LIBRIS | We know books

LECTURĂ

Textul narativ în proză. Narațiunea la persoana a III-a și la persoana I
Instanțele comunicării narative: autor, narator, personaje
Momentele subiectului. Idei secundare. Planul dezvoltat de idei

Citește textele pentru a rezolva cerințele.

Textul 1

I. ⁂ A fost odată o femeie săracă și văduvă, care trăia departe de lume, împreună cu băiețelul ei, Henric, pe care îl iubea nespus de mult. Henric era un copil foarte bun. Avea doar șapte ani și făcea toate treburile casei: mătura, spăla podelele, gătea, îngrijea grădina. [...]

Căsuța lor era departe de alte așezări și prin fereastră se vedea un munte atât de înalt încât nimeni n-a izbutit vreodată s-ajungă până în vârf. Muntele era înconjurat de o apă, de niște stânci înalte și de prăpăstii de netrecut.

Așa săraci cum erau, se simțeau mulțumiți și fericiți. ⁂

II. ⁂ Iată însă că într-o zi măicuța se îmbolnăvi. Nu cunoșteau niciun medic și, chiar dacă ar fi cunoscut, n-ar fi avut cu ce să-l plătească. Bietul Henric nu știa ce să facă, cum s-o lecuiască. Stătea zi și noapte la căpătâiul ei, îi dădea câte puțină apă când îi era sete, că altceva nu avea. El abia dacă mânca un colț de pâine uscată și o privea plângând când ea dormea. Boala se înrăutățea pe zi ce trecea și biata femeie ajunsese în pragul morții. Nu mai vorbea, nu mai înghițea nimic și nu-l mai cunoștea pe micuțul ei Henric care, îngenuncheat lângă patul ei, hohotea de plâns. În culmea deznădejdii el strigă:

— Zână Binefăcătoare, ajută-mă s-o salvez pe mama mea! [...]

— Ce dorești din parte-mi, micul meu prieten? M-ai chemat, iată-mă!

— Doamnă, strigă Henric [...] dacă sunteți Zâna Binefăcătoare, salvați-o pe scumpa mea mamă care e pe moarte și mă va lăsa singur pe lume.

Zâna îl privi înduioșată, se apropie de femeia bolnavă, se aplecă asupra ei, o cercetă cu atenție, suflă peste fața ei și spuse:

— Nu stă în puterea mea s-o vindec pe măicuța ta, dragul meu copil. Numai tu o poți însănătoși, dacă vei avea curajul să faci călătoria despre care îți voi vorbi.

— Spuneți, doamnă, spuneți! Fac orice s-o salvez pe mămica mea!

— Trebuie, spuse Zâna, să cauți Planta Vieții, care crește în vârful muntelui pe care îl vezi prin această fereastră. Când o vei avea, vei stoarce sucul ei pe buzele mamei tale și ea va reveni de îndată la viață.

— Plec imediat, doamnă, dar cine o va îngriji în lipsa mea? Mă tem că va muri înainte de a mă fi înapoiat.

— Fii liniștit, sărman copil. Dacă te duci după Planta Vieții, mamei tale nu-i va trebui nimic până la întoarcerea ta. Ea va rămâne în starea în care se află acum. Să știi însă că vei trece prin multe primejdii și vei îndura mari greutăți înainte de a găsi această plantă. Vei avea nevoie de mult curaj, de o mare stăruință și răbdare pentru a o aduce.

— Nu mă tem, doamnă, că-mi vor lipsi curajul, stăruința și răbdarea. Spuneți-mi numai cum voi recunoaște această plantă printre toate celelalte ce cresc pe vârful muntelui?

— Dacă vei ajunge sus pe munte, îl vei chema pe doctorul care păzește Planta Vieții. Îi vei spune că eu te-am trimis și el îți va da o tulpină. [...] ⁂

III. ⁂ Micul Henric porni cu hotărâre spre muntele ce se afla mult mai departe decât părea. În loc să ajungă într-o jumătate de oră, cum crezuse, merse o zi întreagă. [...]

LIBRIS | We know books

Mai târziu, pe când se odihnea într-un tufiș și mânca o bucată de pâine, văzu un cocoș urmărit de-o vulpe [...]. Cocoșul trecu pe lângă Henric care îl prinse cu îndemânare, îl trase spre el și îl ascunse sub haina sa. [...] Henric stătu nemișcat și când vulpea nu se mai zări, dădu drumul cocoșului, care îi șopti:

— Îți mulțumesc, dragul meu Henric. Am să te răsplătesc. [...]

Merse mai departe. După puțin timp ajunse la poalele muntelui unde curgea un râu mare, adânc și atât de larg încât abia puteai zări celălalt mal. [...]

Bietul Henric se așeză plângând pe malul râului.

— Zână Binefăcătoare, strigă el, la ce-mi folosește să știu că în vârful muntelui este planta care o poate salva pe mama mea, dacă nu pot ajunge la ea?

În aceeași clipă, apăru pe mal cocoșul pe care îl salvase din gura vulpii și-i spuse:

— Zâna Binefăcătoare nu te poate ajuta. Acest munte nu este supus puterilor sale. Dar tu mi-ai salvat viața și vreau să-mi dovedesc recunoștința. Urcă-te în spinarea mea, Henric, și pe cinstea mea de cocoș că te voi trece râul. [...]

Merse băiatul mult timp, dar parcă nu se mișca din loc. Alt copil s-ar fi descurajat și s-ar fi întors din drum. [...] La fel de hotărât ca și în prima zi, spuse:

— De-aș merge o sută de ani și tot voi ajunge acolo până în vârful muntelui.

Numai ce rosti aceste cuvinte că văzu în fața sa un bătrânel care-l privea cu șiretenie.

— Văd că vrei să ajungi cu tot dinadinsul, micuțule, îi spuse acesta. Ce cauți în vârful acestui munte?

— Planta Vieții, bunul meu domn, ca s-o salvez pe măicuța mea care e pe moarte.

Bătrânelul dădu din cap, își propti bărbia în mânerul de aur al bastonului său și spuse după ce-l privi îndelung pe Henric:

— Îmi place chipul tău blând și deschis, băiatul meu. Sunt unul din duhurile muntelui. Te-aș lăsa să mergi mai departe, cu condiția să-mi seceri tot grâul, să-l macini și din făină să-mi faci pâine. Când vei fi gata, să mă chemi. În groapa de lângă tine vei găsi toate uneltele de care vei avea nevoie. [...]

[...] Henric se uită îngrijorat la uriașa întindere ce se desfășura în fața sa. Nu stătu mult pe gânduri. Învinse simțământul de descurajare, își scoase haina, luă din groapă o coasă și se puse hotărât pe treabă. [...] Când totul fu gata, Henric, plin de bucurie, îl chemă pe duhul muntelui care apăru pe loc. [...]

— Ești un băiat de ispravă și vreau să te răsplătesc pentru munca ta. Scoase din buzunar o tabacheră de lemn și i-o dădu lui Henric, zâmbind pe sub mustață. Când vei ajunge acasă, deschide tabachera și vei găsi în ea un tutun cum n-ai mai avut.

Henric nu fuma niciodată, dar, bine-crescut cum era, nu-i spuse că darul i se pare cu totul nefolositor. El mulțumi duhului, care izbucni în râs și dispăru.

Henric porni din nou la drum, bucuros că fiecare pas îl apropia de vârful muntelui. [...] Deodată îi apăru în față un zid foarte înalt. Merse trei zile de-a lungul zidului și, îngrozit, văzu că acesta înconjoară muntele, și nu găsi nicio deschizătură cât de mică prin care să poată trece.

Henric se așeză pe pământ și se gândi ce să facă. [...]

— De-ar trebui să mai aștept o sută de ani și tot nu m-aș mișca de aici.

Cum rosti aceste cuvinte, o bucată din zid se prăbuși cu un zgomot asurzitor și văzu ieșind prin spărtură un uriaș care învârtea amenințător deasupra capului o bâtă mare și groasă. [...]

— [...] Sunt unul din duhurile muntelui și te voi ajuta să treci zidul, dacă vrei să-mi umpli pivnițele. Iată viile mele. Culege strugurii, tescuiește-i, pune mustul în butoaie și așază-le în pivniță. [...]

După ce aranjă totul, îl strigă pe uriaș. Acesta apăru imediat. Cercetă butoaiele, gustă vinul din primul și din ultimul butoi, apoi îi spuse lui Henric:

LIBRIS We know books

— Ești un omuleț de treabă. Vreau să-ți plătesc pentru osteneală [...]. Scoase din buzunar un ciulin și-l dădu lui Henric spunându-i: Când vei fi din nou acasă la tine, ori de câte ori vei dori ceva, să miroși acest ciulin.

Henric gândi că darul nu era prea mărinimos, dar îl primi surâzând cu amabilitate. În aceeași clipă, uriașul fluieră atât de tare, încât muntele se cutremură. Zidul și uriașul dispărură, iar Henric își continuă drumul. [...]

În sfârșit zări gardul grădinii unde creștea Planta Vieții. [...] Își aminti că Zâna Binefăcătoare îi spusese să-l cheme pe doctorul care îngrijea grădina zânelor. Îl strigă cu glas tare și auzi un zgomot printre plantele din apropiere. [...]

— Ce cauți aici, micuțule? îi spuse doctorul înălțându-se în vârful picioarelor. Cum ai pătruns până aici?

— M-a trimis Zâna Binefăcătoare să vă cer Planta Vieții pentru măicuța mea care trage să moară.

— Cei ce vin din partea Zânei Binefăcătoare sunt bineveniți! [...]

Doctorul tăie o tulpină și i-o dădu lui Henric spunându-i hotărât:

— Iată Planta Vieții. Folosește-o așa cum te-a învățat zâna. Dar ai grijă să nu cumva s-o lași din mână. Oriunde ai pune-o, ți-ar scăpa și n-ai mai regăsi-o niciodată. [...]⁂

IV. ⁂ În aceeași clipă se simți ridicat în văzduh, pe care îl străbătu cu iuțeala fulgerului, și se pomeni lângă patul mamei sale. Se repezi la ea, o sărută cu dragoste, dar ea nu-l vedea, nu-l auzea.

Fără a pierde timpul, Henric stoarse sucul plantei pe buzele mamei sale care deschise imediat ochii, îl îmbrățișă și-i spuse:

— Copilul meu, dragul meu Henric, am fost tare greu bolnavă, dar acum mă simt bine, mi-e foame. ⁂

V. ⁂ Apoi îl privi mirată:

— Ce mare te-ai făcut! Cum ai putut crește așa de mult în câteva zile?

Henric crescuse într-adevăr, cu un cap, în cei doi ani, șapte luni și șase zile de când plecase de acasă. Avea acum aproape zece ani. N-apucă să-i răspundă mamei sale, când apăru Zâna Binefăcătoare. Îl îmbrățișă pe Henric, apoi se apropie de patul mamei lui, căreia îi povesti tot ce făcuse Henric pentru a o salva, toate pericolele prin care trecuse, oboseala, curajul, bunătatea și răbdarea de care a dat dovadă.

Henric roșea auzind laudele zânei, iar mama sa îl strângea la pieptul ei și nu se mai sătura îmbrățișându-l. După clipele fericite ale revederii, zâna îi spuse lui Henric:

— Acum folosește darurile bătrânului și ale uriașului.

Henric deschise tabachera. Deodată camera se umplu de o mulțime de lucrători, mici cât albinele, care se puseră pe lucru cu o asemenea îndemânare și repeziciune încât, după un sfert de oră, clădiră și mobilară o casă frumoasă în mijlocul unei grădini mari, în spatele căreia se aflau o pădure și o câmpie.

— Toate acestea îți aparțin, viteazul meu Henric, spuse zâna. Ciulinul uriașului îți va aduce tot ce-ți lipsește [...]. Rămâi cu bine, Henric, fii fericit și nu uita că cinstea și dragostea de părinți sunt totdeauna răsplătite. [...]

Trăiră astfel, fără să ducă lipsă de nimic datorită ciulinului [...]. Henric mai ceru ciulinului două vaci frumoase, doi cai buni și ce mai aveau nevoie pentru casă. Niciodată nu cerea decât atât cât avea nevoie, fie hrană, fie îmbrăcăminte. Păstră ciulinul toată viața.

Nu se știe cât de mult au trăit. Se pare că Regina Zânelor i-a făcut nemuritori și i-a dus în palatul ei, unde se află și astăzi. ⁂

Contesa de Ségur, *Bunul și micuțul Henric* (fragment)

LIBRIS | We know books

OBSERV

1. La ce persoană se relatează în text?

.....

.....

2. Ce observi, în privința timpului și a spațiului în care se desfășoară acțiunea? Sunt precizate sau sunt vagi, nedefinite?

3. Ce personaje apar în textul dat?

.....

.....

4. Din ce motiv Henric se hotărăște să plece înspre vârful muntelui?

.....

.....

.....

5. Subliniază, în text, secvența care arată ce calități îi sunt necesare lui Henric pentru a ajunge în vârful muntelui.

6. Cât timp trece de la plecarea până la întoarcerea lui Henric?

.....

.....

DESCOPĂR

7. Alege, din seriile propuse, cuvintele-cheie potrivite pentru fiecare dintre fragmentele marcate în text.

I. a) liniștea;	b) casa;	c) muntele;
II. a) mama;	b) boala;	c) sfatul;
III. a) plimbarea;	b) zâna;	c) probele;
IV. a) zborul;	b) bucuria;	c) vindecarea;
V. a) fericirea;	b) plecarea;	c) leacurile.

8. Completează spațiile următoare, astfel încât să obții planul dezvoltat de idei al textului.

1. Henric și mama sa duc o viață săracă, dar liniștită.
2. Într-o zi, mama băiatului se îmbolnăvește.
3. .....
4. .....
5. Băiatul pornește spre vârful muntelui.
6. .....
7. .....
8. .....
9. .....
10. .....
11. Băiatul își salvează mama.
12. Cu ajutorul darurilor primite, Henric și mama lui duc o viață îndestulată.

LIBRIS | We know books

9. Scrie, în dreptul fiecărui moment al subiectului, numărul/numerele ideilor principale și secundare corespunzătoare.

Expoziţiunea: .....
Intriga: .....
Desfășurarea acțiunii: .....
Punctul culminant: .....
Deznodământul: .....

ÎNȚELEG

10. Scrie, în 80-100 de cuvinte, rezumatul textului dat.

REMEDIEZ

11. Înainte ca Henric să plece, zâna îi spune: *Vei avea nevoie de mult curaj, de o mare stăruință și răbdare pentru a o aduce.* Marchează, în text, câte o secvență referitoare la faptele și acțiunile lui Henric care să ilustreze fiecare dintre aceste calități.

12. În opinia ta, care dintre trăsăturile sale morale îl ajută pe Henric să-și atingă scopul? Motivează-ți răspunsul, în 50-60 de cuvinte, prin referire la o secvență relevantă din text.

PERFORMEZ

13. Doi colegi de clasă care au citit textul discută despre semnificația acestuia. Citește-le opiniile, apoi redactează un text de 60-80 de cuvinte care să reprezinte intervenția ta în dialog.

— Textul acesta mi s-a părut plictisitor. E încă un basm despre salvări miraculoase în care ar trebui să credem? Bine, că un copil își iubește mama și că ar face orice să o salveze pot să înțeleg, dar, să fim serioși, zâne, bătrâni cu puteri miraculoase, uriași? Povești...

— Spre deosebire de tine, eu cred că textul este emoționant. M-a impresionat legătura dintre copil și mama sa, mi-am dorit să o salveze, chiar dacă, într-un fel, mă așteptam la acest deznodământ. Zâna, bătrânul, uriașul, doctorul sunt personaje simbolice. Toți îl ajută pe Henric pentru că sunt impresionați de iubirea și de respectul pe care el le arată pentru mama lui. Te-ai gândit că fiecare dintre noi poate fi, într-un fel, un erou, așa cum e Henric, prin faptele și gesturile pe care le face? Tu ce crezi, ... (*scrie-ți numele*)?

— .....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

14. În text, poți descoperi mai multe valori morale: iubirea/respectul pentru părinți, curajul, munca, reușita prin forțele proprii etc. Scrie un text de 50-60 de cuvinte, prezentând o valoare morală pe care o ai în comun cu Henric.

LIBRIS We know books

MĂ AUTOEVALUEZ

Citește textul pentru a rezolva cerințele.

Vasea și Katia erau frați și aveau o pisică. Primăvara, pisica s-a pierdut. Copiii au căutat-o peste tot, dar n-au putut-o găsi. Odată se jucau lângă hambar și au auzit, de undeva de sus, un mieunat subțire. Vasea s-a urcat pe scară, în podul hambarului, iar Katia sta jos și întreba mereu:

— Ai găsit-o? Ai găsit-o?

O bucată de vreme, Vasea nu i-a răspuns. În sfârșit, i-a strigat:

— Am găsit-o! E pisica noastră... și are și pisoi. Sunt așa de frumoși! Vino încoace repede! [...]

Erau cinci pisoi. După ce au mai crescut puțin și au început să se miște din colțul lor, copiii și-au ales un pisoi cenușiu, cu lăbuțe albe, și l-au luat în casă. Pe ceilalți pisoi, mama i-a dăruit, iar pe acesta l-a lăsat copiilor. Copiii îl hrăneau, se jucau cu el și-l culcau în pat cu dânșii.

Într-un rând au ieșit să se joace în drum și au luat pisoiul cu ei.

Vântul spulbera paiele de pe drum și pisoiul se juca cu firele de paie, iar copiii făceau haz privindu-l. Mai apoi, ei au găsit pe marginea drumului măcriș, s-au apucat să-l culeagă și au uitat de pisoi.

Deodată au auzit pe cineva strigând tare: „Înapoi, înapoi!" și au văzut un vânător venind în goana calului. Înaintea lui, doi câini alergau să apuce pisoiul. Prostuț cum era, pisoiul, în loc să fugă, s-a lăsat la pământ, și-a încovoiat spinarea și privea țintă către ei.

Katia s-a speriat de câini, a început să țipe și a fugit. Vasea s-a repezit într-un suflet spre pisoi și a ajuns lângă el odată cu câinii. Când câinii erau cât pe ce să înșface pisoiul, Vasea s-a trântit cu burta peste el și l-a acoperit. Tocmai atunci s-a apropiat și vânătorul și a alungat câinii, iar Vasea a dus pisoiul acasă și de atunci nu l-a mai luat la câmp.

Lev Tolstoi, *Pisoiul* (fragment)

1. Identifică personajele care participă la acțiunile din text. **1 punct**

.....

.....

2. Numește două spații în care se petrec întâmplările. **1 punct**

.....

.....

.....

3. Când are loc acțiunea? **0,5 puncte**

.....

.....

4. Alcătuiește planul dezvoltat de idei al textului. **4,5 puncte**

.....

.....

.....

.....

5. Prezintă, în 40-60 de cuvinte, ce se întâmplă în desfășurarea acțiunii și în deznodământ. **2 puncte**

1 punct se acordă din oficiu.
Total: 10 puncte

— Scoateți o foaie curată de hârtie!

Scoatem o hârtie și ne uităm la el. Ne lasă să așteptăm puțin, apoi zice:

— Ce gust are experiența umană?

Măiculiță, toată clasa a amuțit.

— Un moment poate fi dulce? O amintire, amară? Aș dori ca fiecare dintre voi să petreacă următoarele douăzeci de minute scriind despre o amintire care poate fi descrisă cu metafore legate de gust. Masa unu, scrieți despre o amintire dulce. Masa doi, o amintire sărată. Și tot așa. [...]

La masa șase suntem doar eu și Bob English Care Desenează. Pe tablă nu e niciun al șaselea gust. Ne uităm unul la celălalt. Știu că n-o să ridice mâna, pentru că n-o ridică niciodată, așa cum și el știe că nici eu n-o să ridic mâna, din aceleași motive. Ridicăm amândoi din umeri.

— A, era să uit, zice domnul Landau, apoi merge la tablă și scrie „dulce-amărui" și-i pune cifra șase. Douăzeci de minute.

Amintirea mea dulce-amăruie: Jason și cu mine avem cam șase, șapte ani și suntem la cumpărături cu mama. Suntem în fața la *Met Foods*, pe bulevardul Flatbush, iar afară e o zi de toamnă însorită. Ne uităm la niște mingi mari din plastic, aflate într-un coș din sârmă chiar lângă ușile magazinului. Mama ne așteaptă.

Când să intrăm, auzim o bufnitură, de parcă cineva ar fi lovit vitrina cu o minge de cauciuc, doar că nu vedem pe nimeni și nu-i nicio minge.

Pe urmă vedem pasărea care zace pe trotuar. E mititică și maronie și stă într-o poziție nefirească. Jason se sperie. Îmi vine să plâng, fiindcă am impresia că din pricina noastră a murit pasărea. Primul lucru pe care-l face mama e să ne îmbrățișeze și să ne spună că nu e vina noastră. Soarele bătea cu atâta putere în vitrină, că geamul reflecta copacii de pe celălalt trotuar, iar pasărea nici nu văzuse vitrina. Crezuse că zboară prin aer și printre copaci, la fel cum făcea în fiecare zi.

Ne pune să respirăm, apoi se întoarce către pasăre și zice:

— Priviți.

Privim. Trupul micuț palpită, gâtul îi vibrează cumva. Jason se sperie, crezând că are vreo criză, dar mama ne lămurește că e doar inima care bate. Inima păsărilor bate foarte repede.

— Trăiește, ne zice ea. Probabil că impactul cu vitrina a năucit-o.

Chiar atunci, capul păsării își recapătă poziția firească, iar ea sare și se scutură. Eu și Jason râdem și batem palma.

Mama spune că trebuie să sărbătorim. Ne pune să ne alegem câte o minge din coșul de sârmă și ni le cumpără.

Habar n-am pe unde-o mai fi mingea și sunt convins că nici Jason n-a păstrat-o pe-a lui.

Nu scriu nimic din toate astea, firește. De fapt, nu scriu nimic. [...]

Prânz. Azi avem paste cu sos de carne. Sunt chiar delicioase. Poate că nu chiar delicioase-*umami*, dar al naibii de gustoase. Nu prea mai există alți amatori, pentru că, în școala asta, dacă mănânci mai mult de o chiflă uscată la prânz, te autodeclari o ciudățenie. [...].

Dar eu mănânc prânzul cald. Mă gândesc că viața o să-mi tot servească pâine uscată, așa că dacă mi se pune dinainte sos de carne ar fi mai bine să nu refuz. Și nu refuz.

Tocmai termin de mâncat chifla cu usturoi, când îl văd pe Jason apropiindu-se cu tava în mână. Nu vine să se așeze. Se duce de la masa elevilor *cool* la coșurile de gunoi.

Eu sunt un punct pe această traiectorie.

— Salut, îmi zice.

— Salut.

— Mama zice că ați vândut casa.

— Da, încuviințez din cap.

— V-ați mutat într-un apartament?

LIBRIS | We know books

— Da.
— Ai luat scara de incendiu?
— Nu. A trebuit s-o lăsăm acolo.
— A. Frate... îmi pare rău. De chestia asta.
Ridic din umeri.
— Se întâmplă.
— Mda. Părinții tăi sunt bine, nu? Așa că pariez c-o să fie totul OK.
— Ai dreptate. O să fie totul OK. Deja este, îi zic lui Jason.
Dă din cap și se îndepărtează.

Mi-e greu să-l urăsc – deși s-a debarasat de prietenia noastră de parcă n-ar fi însemnat nimic –, fiindcă îl observ de un an încoace și, sub hainele astea de skater, e același dintotdeauna. Nu știu dacă asta ușurează sau complică situația. Mă uit cum își golește tava la coșul de gunoi. Ambalajul chiflei s-a lipit, iar el îl dezlipește pe îndelete, apoi își așază tava peste celelalte.

Rebecca Stead, *Minciuni și spioni* (fragment)

OBSERV

1. Încercuiește „A", dacă enunțurile sunt adevărate, respectiv „F", dacă enunțurile sunt false, având în vedere informațiile din textul 2.

a) Naratorul scrie un text despre o pasăre rănită. **A/F**
b) Mama naratorului salvează pasărea. **A/F**
c) Jason și naratorul încep să plângă. **A/F**
d) Copiii primesc câte o minge. **A/F**
e) Jason și naratorul discută despre casa vândută. **A/F**
f) Cei doi sunt prieteni foarte buni. **A/F**

DESCOPĂR

2. Formulează răspunsuri la următoarele întrebări, având în vedere informațiile referitoare la personajul narator:

a) unde se află?

.....
.....

b) cu cine se întâlnește la cantina școlii?

.....
.....

c) ce sentiment trăiește în raport cu Jason?

.....
.....

d) ce amintire ar vrea să povestească?

.....
.....

3. Subliniază câte o secvență din textul dat referitoare la atitudinile personajului narator și ale altor personaje. Ce descoperi în privința relațiilor dintre personaje?

.....
.....

ÎNȚELEG

4. Ce se poate deduce despre personajul narator din secvența scrisă îngroșată în text?

.....
.....
.....
.....

5. Compară atitudinea lui Jason în raport cu personajul narator în secvența în care cei doi asistă la incidentul cu pasărea și în secvența care prezintă dialogul din cantina școlii. Ce descoperi?

.....
.....
.....
.....

6. Din ce perspectivă sunt relatate întâmplările? Ce urmărește autoarea textului folosind narațiunea la persoana I?

.....
.....
.....

REMEDIEZ

7. Alcătuiește planul dezvoltat de idei al textului 2.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

8. Scrie, în 60-80 de cuvinte, rezumatul textului 2.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

PERFORMEZ

9. Redactează un text de 80-100 de cuvinte, în care să prezinți o situație prin care ai trecut/o experiență de viață pe care ai trăit-o care ar putea fi definită drept *dulce/acră/sărată/amăruie/ dulce-amăruie.*